

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘
 ถึงขั้นบริสุทธ์แล้วทำความชั่วไม่ลง

ก่อนจึงหัน

วันเสาร์ วันอาทิตย์ วันพระวันโกน เป็นวันว่างสำหรับอบรมศีลธรรม ในศาสนาของเราๆ หรือของใครเขาก็บำเพ็ญของเขา คือศาสนาเราวัน ๗ คำ ๘ คำ ส่วนเสาร์อาทิตย์เป็นศาสนาอื่นก็เป็นวันว่างของพุทธศาสนาเราเช่นเดียวกัน เอววันว่างมาบำเพ็ญความดีงามทั้งหลาย ไหว้วันวุ่นวุ่นทั่วโลกทั่วสงสาร อย่างที่เขาตั้งกันเราพูดจริงๆ สดสังเวชจริงๆ นะดูโลกกำลังหมุนตัวเป็นบ้ากันด้วยลาภด้วยยศ ด้วยความสรรเสริญเยินยออะไรๆ มีแต่ลมๆ แล้งๆ เอาไฟเผาหัวอกตลอดเวลา ดิ้นเท่าไรยิ่งร้อนๆ ให้นั่งอยู่กองสมบัติเงินทอง ก็ไปเป็นไฟเผาอยู่ในกองสมบัติเงินทองแหละ นี่ละกิเลสพาหาความสุข จะมีแต่พินแต่ไฟ ถ้าธรรมพาหาความสุขแล้วเย็นนะ เย็นที่สุดเลย

ธรรมมีในใจลบล้างหมดบรรดาสิ่งทั้งหลายที่โลกปรารถนาและติดติดกัน ธรรมเข้าสู่ใจเท่าไรลบล้างหมดเลย นั่นละธรรมเลิศหรือไม่เลิศ ให้พากันเสาะแสวงหาหาเราพูดแบบชาวพุทธ ลูกศิษย์กับอาจารย์ พูดอย่างตรงไปตรงมา ที่จะพูดแบบอ้อมค้อมเหมือนกิเลสเหมือนโลกเขาพูดทั่วๆ ไปนั่นพูดไม่ได้ ภาษาธรรมตรงเป้งๆ เลย ภาษากิเลสนี้อ้อมแอ้มๆ เลี้ยแข้งเลี้ยขา กัน ยกยอสรรเสริญเท่านั้นก็เป็นบ้าไปเลย นั่นเห็นไหมกิเลสยอกิเลส แล้วกิเลสก็เป็นบ้าไป ธรรมท่านไม่เป็น ท่านไม่ตื่นโลก ท่านจึงทรงความสุขไว้ทั้งๆ ที่โลกนี้ยุ่งเหยิงวุ่นวายที่สุด หาความสุขไม่ได้ภายในใจ แต่ธรรมที่บำเพ็ญลงไปภายในใจนี้เย็นตลอดๆ

ยกตัวอย่างเช่นพระท่านอยู่ในป่าในเขา นั่นละท่านครองอรรธครองธรรม มรรคผลนิพพานเต็มหัวใจท่าน ท่านสบายไปหมด ท่านไม่มีอะไรจะมีแต่บริวาร ๘ อยู่ในป่าแต่ความสุขเต็มหัวใจๆ อยู่ในท่ามกลางโลกที่วุ่นวายที่สุด ในท่ามกลางสมบัติมากๆ นั่นแหละทุกข์มากที่สุด นี่เอาธรรมมาเปิดให้ท่านทั้งหลายฟัง ให้รู้ว่าคำว่าธรรมเป็นยังงั่มันมีแต่ความดีความดีเต็มโลกเต็มสงสาร ธรรมที่จะมาชะล้างสิ่งสกปรกโสภณอันเป็นพินเป็นไฟเผาไหม้หัวใจนั้นไม่มีนะ แล้วจะไปหาความสุขจากที่ไหน หาความสุขจากสมบัติเงินทองข้าวของ นี่เป็นเรื่องของธาตุของขันธ เพียงอาศัยไปวันหนึ่งๆ เท่านั้นความสุขอันแท้จริงจิตไม่ได้มาเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้

นามธรรม บาปและบุญนั้นละเป็นคู่กันกับจิต จิตเข้าสนิทได้ทั้งบาปทั้งบุญ ใครสร้างบาปก็ติดอยู่กับหัวใจคนนั้น ใครสร้างบุญก็ติดอยู่ในหัวใจคนนี้ อันนี้ละที่จะพาไปตีไปชั่ว ใครชอบสร้างบาปมากๆ คนนั้นก็เรียกว่า همانรกอเวจิตตลอด ใครสร้างคุณ

งามความดีบุญกุศลมากๆ มีการให้ทาน รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนา ผู้นั้นเรียกว่าสั่งสมความดีเข้าสู่ใจๆ ท่านทั้งหลายเกิดมาพบพุทธศาสนานี้เป็นของเล่นเมื่อไร เป็นเรื่องที่เลิศเลอที่สุดพุทธศาสนา เราพูดตรงๆ พุทธศาสนาเป็นพ่อเป็นแม่ของเรา เรายังเราเทิดทูนพ่อแม่ของเรา ส่วนพ่อแม่ของใครๆ ใครก็รักของใครนั้นแหละ แต่ชาวพุทธเรารักพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ให้ปฏิบัติตาม ไม่ผิดหวัง

ใครปฏิบัติตามยิ่งเข้าทางจิตตภาวนานั้นแหละจะได้เห็นชัดเจน องค์กรศาสนาอยู่ที่ตรงนั้น พอจิตสว่างจ้าขึ้นมาเท่านั้นก็แสดงให้เห็นแล้วว่ามีถึงกันกับพระพุทธเจ้าแล้ว ฟาดเสียจิตให้หลุดพ้นจำเท่านั้น พระพุทธเจ้าครอบโลกธาตุไปหมดเลย นี่ละความดีงาม อย่าพากันเที่ยวเตร็ดเตร่เร่ร่อน วันว่างวันเสาร์วันอาทิตย์เที่ยวแฟนฟานๆ สนุกสนาน อารมณ์คตินั้นคตินี้ ไปเที่ยวดูนั่นดูนี่ ได้ความสุขเพียงดูนั่นดูนี่ ชมนั้นชมนั้น หัวใจแห่งผากนี่สำคัญ

ให้ท่านทั้งหลายลองไปภาวนาคูสั๊กหน่อยนะ ท่านทั้งหลายจะเห็นความอัศจรรย์ของพุทธศาสนา จะจ้าขึ้นที่ใจ พอจ้าขึ้นนี้แล้วสิ่งทั้งหลายในโลกธาตุนี้หมดความหมายทันที เพราะอันนี้มีอำนาจ มีคุณภาพมากเกินกว่าเราจะไปยึดไปเกาะเหล่านั้น เหล่านี้อาศัยเป็นวันๆ เท่านั้นนะ ถึงเวลาของธาตุของชั้นนี้แล้วก็พังๆ ธาตุชั้นนี้เราไม่พัง สิ่งทั้งหลายที่อาศัยก็พัง อยู่ด้วยกันด้วยความเสียหายนะไม่ได้จริงจังอะไร ถ้าจิตกับธรรมความดีงามเข้าสู่ใจแล้วแน่ๆ ตลอดเวลา ให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้ว่า

เราจวนจะตายเท่าไร ยิ่งเป็นห่วงเป็นใยกับพี่น้องลูกหลานทั้งหลายมากที่สุดที่เดียว แทนที่จะมาห่วงเราเราบอกตรงๆ เลยว่าเราไม่มี เราพอทุกอย่างแล้วจากการบำเพ็ญคุณงามความดีในแดนพุทธศาสนาของเรา ถึงขั้นพอแล้วด้วยความเลิศเลอ จึงได้นำมาสั่งสอนท่านทั้งหลาย ให้อธิษฐานขอขมา ชักปากอมขี้มันก็เห่าว้อกๆ ให้อธิษฐานไป ปากอมธรรมคือศาสดาองค์เอก สงฆ์ สรรณ คัจฉามิ นี้ปากท่านอมธรรม ฟันไปที่ไหนเย็นไปหมด ปากอมขี้มันไปที่ไหนเหม็นคลุ้งทั่วดินแดน ให้เลือกเอานะที่ว่านี้

นี้ได้ปฏิบัติมาเต็มกำลังความสามารถ จึงได้มาพูดเทศนาว่าการให้พี่น้องทั้งหลายด้วยความประจักษ์หัวใจ และไม่เคยสะทกสะท้าน สามแดนโลกธาตุนี้เราไม่เคยสะทกสะท้านกับสิ่งใด ไม่ฝักเป็นฝักตายกับสิ่งใด มีจิตกับธรรมอันเดียวกันนี้เท่านั้นที่เต็มอยู่ในหัวใจ พอแล้วด้วยความเลิศเลอ จำเอานะ พระพุทธเจ้าเป็นผู้สิ้นกิเลสแล้วสอนโลกไม่ผิดพลาด นอกนั้นคลังกิเลสสอนก็เป็นแบบกิเลสไปเรื่อย ๆ ผู้ปฏิบัติตามกิเลสก็เป็นไฟเผากันสืบทอดกันไปเรื่อย ๆ ให้พากันจำ

พระก็ให้ตั้งใจปฏิบัติ ให้เอาจริงเอาจัง เคยพูดเสมอสติเป็นสำคัญ ตั้งให้ตั้งสติ ถ้าสติดีแล้วพื้นฐานของจิตใจนี้จะมีขึ้นโดยไม่ต้องสงสัย สตินี้ตั้งแต่พื้นถึงวิมุตติหลุดพ้น

พ้นจากสติไปไม่ได้เลย ให้จำให้ดี อย่าเร่งๆ ร่อนๆ พระเรานี้เลวมากเดี๋ยวนี้ ชั้นเลวมาก พระเรา แทนที่จะนำบรรดาประชาชนทั้งหลายให้เป็นที่ยอมรับใจ กลับเห็นแล้วสะดุด ตาสะดุดใจสลดสังเวชกับความประพฤติของพระเหลวแหลกแหวกแนว เราอย่าให้มี อย่างนั้นนะ ให้ตั้งใจปฏิบัติ เอาละให้พร

หลังจ้งหัน

(มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต นิมนต์แสดงธรรมวันที่ ๘ ธ.ค.พ.ศ. ๒๕๔๘ เวลา ๑๔.๐๐ น.ถึง ๑๖.๐๐ น.หรือตามแต่ที่หลวงตาเห็นสมควร ณ หอพระ มหาวิทยาลัย ศูนย์รังสิต) ตามธรรมดาเราไปสวนแสงธรรม ไปกรุงเทพในระยะนี้ต้อง วันที่ ๑๐ ธ.ค. ล่วงไปแล้ว อันนี้เขามีกงานวันที่ ๘ ตกลงเราก็ตย่นเข้ามา จะไปกรุงเทพ วันที่ ๗ วันที่ ๘ ก็ไปเทศน์ที่นั่น ย่นเข้ามาเป็นต้นเดือนไปแล้ว จะเป็นครั้งที่สองละ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่รังสิต ที่ทำพระจันทร์ก็เคยไปเทศน์แล้ว ที่ไหนหมดประเทศไทยนี้ หลวงตาเทศน์เกี่ยวกับเรื่องการช่วยชาตินั่นเอง จึงไปหมดเลย

อันดับหนึ่งก็คือสนามหลวง สนามหลวงนี้ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พร้อมหมดเลย ชาติก็นายกรัฐมนตรีพร้อมกับรัฐมนตรีมาฟังเทศน์วันนั้น ศาสนาก็พระเป็น พันเต็ม พระมหากษัตริย์ก็ฟ้าหญิงจุฬาภรณ์เสด็จมา พอพูดเรื่องนี้ก็ นี่ท่านจะถวาย ทองคำนะ ฟ้าหญิงจุฬาภรณ์ถวายทองคำอยู่เรื่อยๆ พอเทศน์จบลงแล้ว คือธรรมดาที่ ประทับท่านจะประทับชั่วระยะ พอเราขึ้นธรรมาสน์ปั๊บท่านจะเสด็จปั๊บมานั่งนี้เลย เป็น อย่างนั้นทุกแห่งนะ ปั๊บบานั่งข้างธรรมาสน์

วันนั้นก็เหมือนกัน เราใช้เวลาเทศน์ชั่วโมง ๒๓ นาทีเราไม่ลืมนะ ตั้งแต่เริ่ม เทศน์ มันจะเป็นนิสัยเป็นอะไรไม่ทราบ พอเริ่มขึ้นแล้วจะติดต่อย่อยไปเลยไม่มีหยุด หยุดแต่หายใจๆ ไม่ว่าเทศน์ที่ไหนเหมือนกันหมด เราเป็นอย่างนั้น เทศน์ถึงชั่วโมง ๒๓ นาที พอจบลงเรียบร้อยแล้วฟ้าหญิงนิมนต์ลงไปรับ ท่านจะถวายทองคำถวายอะไร อีก เราก็ลงไป เราก็รับเฉพาะที่ควรรับ ส่วนทองคำก็อยู่นั่นละ เราก็เลยถาม เป็นยังไง ละฟังเทศน์ หูย วันนี้อัจฉรย์มาก วังนั้นนะ พอเทศน์ไปๆ นี้จิตมันหดเข้ามา เทศน์ เหมือนว่ากล่อมลงไป ลงแนวเลย จนกายไม่รู้สึกละเลย นั่นฟังซิท่านฟัง รู้สึกว่าอัจฉรย์ อยู่ภายใน เทศน์จบลงแล้วยังอยากจะฟังต่อไปอีก ผู้เทศน์จะตายไม่เห็นพูดนะ ว่าเทศน์ จบลงแล้วยังอยากจะฟังต่อไปอีก มันรื่นเริงเหลือเกิน และอัจฉรย์เวลาเทศน์ คราวนี้ ได้รับความอัจฉรย์มาก ท่านว่า เวลาท่านพูดโดยเฉพาะนะ

เพราะฉะนั้นเราไปเทศน์ที่ไหนท่านจะปั๊บบเข้ามาข้างๆ เลย เบื้องต้นเราถามว่า เป็นยังไงละฟังเทศน์ โอ้ ท่านพ่อเทศน์ดีมีตลกด้วย ครั้นต่อมานี้คำว่าตลกไม่มี ทั้งๆ มันก็มีอยู่ชั้นแหละ เทศน์สนามหลวงสุดท้ายก็มีจนได้ ให้ศีลให้พรในสิ่งที่ควร แต่ขอ

บิณฑบาตอันหนึ่งว่าอย่าไปหาหลายเมียนะ ตีเข้าไปตรงนี้ จบตรงนั้นแหละ มันมีอยู่จนได้นั้นแหละไม่มากนักน้อย เสือต้องไม่ทิ้งลายว่าจั้นเถอะ ที่สนามหลวงก็เอาสุดท้ายตรงนั้น ขอบิณฑบาต อย่าไปหาหลายเมีย ใส่เข้าไป

เรียกว่าเทศน์หมดแหละประเทศไทยเรา หมดเลย สนามหลวงเป็นอันดับหนึ่ง อันนี้ใช้เวลาชั่วโมง ๒๓ นาที นอกนั้นก็อยู่ในย่าน ๒๒ ลงมา อย่างเทศน์กทม. เทศน์สองสามแห่งกทม. ชั่วโมง ๑๕ นาที ๑๒ นาที กทม.เทศน์ถึงสามหน ที่จตุจักร สวนลุม แล้วที่ไหนอีกนะสามหน (สวนจตุจักร ๒ ครั้ง สวนลุม ๑ ครั้ง สนามหลวง ๑ ครั้ง รวมแล้ว ๔ ครั้งครับ) นั่นเป็น ๔ ครั้ง

เรื่องเทศน์นี้มีหลายประเภท ถ้าเทศน์เป็นแกงหม้อใหญ่ก็ไปธรรมดาไม่สูง ให้ได้ประโยชน์ทั่วถึงกัน แกงหม้อใหญ่ เทศน์แต่ ก.ไก่ ก.กาไปเรื่อยถึงประถม มัธยมยังไม่ถึง ก.ไก่ ก.กาไปถึงประถมก็คือแกงหม้อใหญ่ พอมัธยมนั้นละเริ่มเป็นแกงหม้อเล็กไปแล้ว แกงหม้อเล็กแกงหม้อจิวอันนี้สูง ธรรมะประเภทแกงหม้อเล็กไปนี้ การเทศน์เนื้อธรรมเนื้อธรรมจะไม่เหมือนกัน และการเร่งธรรมะก็เหมือนกัน ส่วนวงการเทศนาว่าการนี้จะเข้มข้นไปตามๆ กันหมดเลย ถ้าเป็นแกงหม้อเล็กหม้อจิวนี้พุ่งเลยเชียว ถ้าเป็นแกงหม้อใหญ่ไม่ทราบจะตีที่ไหนบ้าง ถ้าจะตีแรงมันมีเด็กอยู่ข้างๆ จะตีแรงไม่ได้เด็กจะเจ็บ แล้วมีผู้เฒ่าอยู่ข้างๆ ตีแรงผู้เฒ่าจะเจ็บ ถ้ามีตั้งแต่ตัวสำคัญนี้ฟาดมันทั้งสองมือเลยตีเข้าใจไหม

มีหลายประเภทการเทศน์ ถ้าเป็นแกงหม้อเล็กนี่อย่างเทศน์บนศาลา เทศน์สอนพระล้วนๆ นี่มีแต่ธรรมะที่พุ่งเลยเชียว ถึงขนาดที่เทศน์นี้เป็นปีนกลเลย ลมหายใจจะหมดเนื้อธรรมยังไม่หมด ลมหายใจจะหมด สублиมหายใจตั้งฟิวเลยเชียวนะ ฟิวพุ่ง พุ่งเลย ฟิวๆ นั่นละฟิงชี้ท่านทั้งหลายฟิงธรรมของพระพุทธเจ้า เอาออกมาจากนี้เลยนะ การเทศนาว่าการ ธรรมสูงเท่าไรมันยิ่งพุ่งๆ เลย เวลามาเปิดเทปฟิง เจ้าของฟิงเองแล้วโถ ขนาดเชียวนะ มันได้ยีนสублиมหายใจในเทปตั้งฟิวๆ คือมันไม่ทันใจ ธรรมะเนื้อธรรมยังไม่หมดลมหายใจหมดแล้วรีบสับให้ทันกัน ฟุ่งๆ

ความจำมันไม่เหมือนทุกวันนี้ ความจำมันติดกันตลอดไม่ขาดวรรคขาดตอน สืบเนื่องกันไปเรื่อยๆ ความจำก็ดีอยู่ แต่ทุกวันนี้ไม่ได้ ทั้งเทศน์ไปทั้งตกหายไปเรื่อย ตั้งใหม่ไปเรื่อย เลยไม่ได้เรื่องนะเดี๋ยวนี้ เป็นอย่างนั้นละ นี่ละธรรมฟิงให้ตี ธรรมภาคความจำกับธรรมภาคปฏิบัติติดกันมากที่สุดทีเดียว ภาคความจำเราก็เรียนมาแล้วจนเป็นมหา นี่ประเภทความจำทั้งนั้นแหละ เรียกว่าความจำ จำตามคัมภีร์ไบเบิลจำมาๆ เป็นภาคความจำ ถ้าพูดถึงขั้นก็นักธรรมตรี โท เอก เปรียญถึง ๙ ประโยค มีแต่ภาคความจำล้วนๆ จำไว้ๆ ธรรมะนี้เป็นประเภทความจำ แต่ไม่ปรากฏว่าถอดถอนกิเลส ถ้า

มีแต่เรื่องความจำลวนๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร ถ้าเรียนเพื่อปฏิบัติมีประโยชน์แทรกกันไปด้วย พอออกปฏิบัติแล้วก็เอาเต็มเหนี่ยวละ

ที่นี้ธรรมชาติปฏิบัติที่พอเกิดขึ้นมานี้แน่นอนๆ ไม่ลุ่มไม่คลำ คือภาคปริยัตินี้เรียนไปๆ ฟาดจนกระทั่งถึงนิพพาน มันยังไปตั้งเวทีต่อสู้กับนิพพานจนได้ เอ้ นิพพานมีจริงๆ เหรอ นั่นเห็นไหมละ นี่ละความจำ มันไม่ได้สิ้นสงสัยนะ เรียนไปมาน้อยเท่าไรความสงสัยก็บคลานไปตามๆ กัน เราเองเรียนมา ทั้งๆ ที่เราเชื่อต่อมรรคผลนิพพานเต็มหัวใจของปุถุชนนั่นแหละ แต่ความสงสัยมันก็ไปแบ่งกันๆ อยู่ในนั้น จนกระทั่งได้ออกมาปฏิบัติแล้วถึงขนาดที่พูดว่า ถ้าท่านผู้ใดมาแนะนำสั่งสอนเราให้เป็นที่แน่ใจว่ามรรคผลนิพพานมีอยู่อย่างนี้ เราจะมอบกายถวายตัวต่อท่านผู้นั้น เอาชีวิตแลกเลย และการปฏิบัติของเรานี้จะพุ่งเลย ไม่มีอะไรสงสัย นี่เราคิดไว้

เพราะฉะนั้นเวลาออกจากนั้นมาก็เข้าหาหลวงปู่มันเลย พอเข้าหาท่านเรียกว่าเรตาร์ท่านจับไว้แล้ว พอขึ้นไปก็ผางออกมาเลย ทือ ท่านมาหาอะไรเลยทันทีนะ ท่านมาหามรรคผลนิพพานหรอ ต้นไม้ ภูเขา ดินฟ้าอากาศ ไม่ใช่กิเลสไม่ใช่มรรคผลนิพพาน นั่นปิดอกหมด ทัวแดนโลกธาตุนี้ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่ธรรม ไม่ใช่มรรคผลนิพพาน ธรรมแท้กิเลสแท้อยู่ที่ใจ นั่นท่านลงที่นี้ ให้หมูนเข้ามาที่ใจซึ่งเป็นที่รวมแห่งมหาเหตุทั้งหลาย อยู่ที่ใจลงที่ใจท่านว่า ท่านชดลงที่นี้ ที่นี้พอลงถึงที่ใจแล้วก็พุ่งเลย เทศน์เรื่องจิตตภาวนาให้เอาลงที่นี้เราไม่ลืม ไปที่แรกด้วย โอ้ย จำได้ทุกทีทุกทีเลยท่านว่าอะไร จนเป็นที่ลงใจในกัณฑ์นั้นเลยทีเดียว กัณฑ์เทศน์เรื่องมรรคผลนิพพาน

ท่านไปหาที่ไหน ไปหาอะไรต้นไม้ภูเขามันก็ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่มรรคผลนิพพาน เวลาไล่เข้ามาแล้วกิเลสก็ดี ธรรมหรือมรรคผลนิพพานก็ดีอยู่ที่ใจ ให้ท่านบุกเบิกออกด้วยจิตตภาวนา บุกเบิกกิเลสตัดหาที่มันครอบหัวใจอยู่ให้มีมิติปิดตาอยู่นั้นออก ด้วยจิตตภาวนา ท่านเอาหนักนะตรงนี้ เพราะท่านเห็นว่าเรานี้มุ่มมันอย่างเต็มที่แล้ว มีสงสัยแต่ผู้จะชี้แนวทางให้เป็นที่แน่ใจเท่านั้นมันก็จะลงตุ้มเลยพูดง่าย ๆ พอไปถึงท่านก็แบบลงตุ้มเลย หายสงสัยเรื่องมรรคผลนิพพานที่นี้

เอาละที่นี้พอเดินออกจากท่านลงไปยังไม่ถึงกุฏิเลย ถ้ามเจ้าของตั้งปัญหาขึ้นแล้ว ที่นี้ฟังธรรมนี้อย่างถึงใจแล้วที่นี้หายสงสัยทุกอย่างแล้ว แล้วบัดนี้ละเราว่ายังไงตัวของเราเองนี้จะจริงไหม ทางนี้รับขึ้นทันทีผาง จริง ไม่จริงต้องตายเท่านั้น นั่นเห็นไหม คือความเชื่อลงถึงขีดแล้วเราจะปฏิบัติเอาให้ถึงมรรคถึงผล ไม่ถึงก็ตายเท่านั้น เพราะฉะนั้นเวลาออกปฏิบัติจึงเป็นอย่างนั้น การปฏิบัติของเราจึงไม่เหมือนใครง่าย ๆ มันหากเป็นของมันเอง ตั้งแต่เริ่มออกปฏิบัติไปคนเดียวทั้งนั้น ๆ แล้วใครจะมาตำหนิติเตียนตรงไหนในเรื่องการศึกษามานี้เราก้เรียนมาแล้ว พ่อแม่ครูจารย์ท่านก็ไม่มีข้อ

ตำหนิมีแต่ส่งเลย เอา ถ้าว่าไปองค์เดียวให้ไปองค์เดียวเลยทันที องค์อื่นไม่ได้นะ ถ้าไปองค์เดียวไปทำไหม นั้น แม้แต่สององค์ ไปหาอะไร นั้นเป็นอย่างนั้นนะ สำหรับเรานี่ทุกครึ่งเลย จะไปที่ไหน ไปทางนั้นๆ ละ เอ้อ ดีท่านว่า แล้วจะไปก็องค์ ว่าไปองค์เดียวขึ้นทันทีเลยนะ

พอว่าไปองค์เดียวนี้กิริยาอาการทุกอย่างขึ้นทันที เอ้อ ท่านมหาต้องไปองค์เดียว ใครอย่าไปยุ่งท่านนะสายมือไปตามพระที่นั่ง ใครอย่าไปรบกวนท่านนะให้ท่านไปองค์เดียว เปรี้ยงๆ เพราะฉะนั้นการปฏิบัติของเราจึงถนัดตามนิสัยวาสนาน้อยหรือนิสัยหยาบ ไปกับใครไม่ได้ มันเป็นเหมือนน้ำไหลบ่า ถ้าไปสองความรับผิดชอบกันด้วย สัตยชาติญาณมันก็มี เป็นน้ำไหลบ่าออกไปแล้ว ๒-๓ ยิ่งไม่เป็นที่เลยสำหรับเราเองนะ ถ้าไปคนเดียวนี้มอบหมด ชีวิตจิตใจความเป็นตายอยู่กับเราคนเดียวเป็นผู้รับผิดชอบโดยเฉพา จากนั้นก็เอาละ ไปคนเดียวๆ เดินจงกรมไปเลย จะไปภูเขาลูกนั้นเดินจงกรมไปตลอด จะไปหมู่บ้านนั้นหมู่บ้านนี้การไปตามทางเดินจงกรมไปตลอด ความพากเพียรไม่ละไม่ถอนเลย

นี่ละการปฏิบัติธรรมทางภาคปฏิบัติ การปฏิบัติปฏิบัติอย่างนั้น ที่นี้เวลาธรรมได้ปรากฏขึ้นภายในใจ พอปรากฏขึ้นจุดไหนๆ ที่ปรากฏขึ้นในใจแน่นอนๆ ไม่เหมือนปริยัตินะ ปริยัติเรียนไปเท่าไรความสงสัยศึบคลานไปตามๆ กันตลอด พอภาคปฏิบัตินี้รู้ขึ้นตรงไหนแน่นอนๆ ผังลึกๆ ไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ความสงบก็เป็นทีที่แน่ใจ สงบเป็นสมาธิแน่ใจ ทางด้านปัญญาด้วยแล้วยิ่งพุ่งๆ ยิ่งแน่ใจ จนกระทั่งถึงที่สุดในหัวใจเราสุดไม่มีอะไรเลย อันนั้นที่นี้จำหายสงสัยหมด พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหนไม่ถามเลย รวมเป็นอันเดียวกันเป็นน้ำมหาสมุทรทะเลหลวงอันเดียวกัน

เมื่อเข้าไปแล้วนั้น แม้น้ำจะไหลมาจากสายใดก็ตามรวมลงๆ ตอนที่ยังไม่ถึงมหาสมุทรก็เรียกแม่น้ำสายนั้นสายนี้ไหลมา พอถึงมหาสมุทรแล้วเป็นน้ำมหาสมุทรอันเดียวกันหมดเลย ที่นี้จิตผู้ดำเนินก็คือผู้สร้างบารมีทั้งหลาย ซึ่งเป็นเหมือนกับน้ำหลายสาย ผู้นั้นมาๆ ระยะเวลาไล่ระยะไกลหนุนเข้ามาด้วยการสร้างบารมี สร้างบารมีก็คือการทำบุญให้ทาน รักษาศีล ภาวนานั้นแหละ ค่อยหนุนเข้าไปๆ ไกลเข้าไปๆ พอไปถึงที่สุดวิมุตติพระนิพพานแล้ว เป็นเหมือนกับน้ำสายต่างๆ ที่ไหลเข้ามาสู่มหาสมุทร เรียกว่ามหาสมุทรด้วยกันหมด ที่นี้จิตพอเข้าถึงวิมุตติหลุดพ้นแล้ว เป็นมหาวิมุตติมหานิพพานเหมือนกันหมดเลย นั้นเป็นอย่างนั้น

นี่ละภาคปฏิบัติจึงไม่ได้สงสัย แม่นยำๆ ผิดกันผลที่เกิดจากภาคปฏิบัติ ส่วนภาคปริยัติมีแต่ความจำไม่หายสงสัย เรียนไปไหนสงสัยไปนั้นๆ ศึบคลานไปตามความสงสัย ทั้งๆ ที่ใจเราก็นั่นแน่นต่อมรรคผลนิพพานอยู่แล้ว มันก็ยังไปแบ่งกิน เหน

มรรคผลนิพพานมีจริง ๆ เหรอ ถ้ามีจริงแล้วเอาตายเข้าว่าเลย แต่มันลงตรงนี้ไม่ได้ ยัง
ลงไม่ได้ต้องไปหาครูอาจารย์ พอไปถึงพ่อแม่ครูจารย์มันแล้วก็ ทีนี้เอาละทีนี้ดูมเลยลง
จากนั้นมาชีวิตจิตใจทุ่มใส่มรรคผลนิพพานทั้งหมด ความพากเพียรจึงหนักมากสำหรับ
เราเอง ไปแต่คนเดียวๆ ไปที่ไหนบ้านหลายหลังคาเรือน ๓ หลัง ๔ หลังละอยู่ ๕-๖
หรือ ๘ หลัง ๙ หลังอยู่ ไปหาอยู่ตามภูเขา

ภูเขาเราอย่าว่าเข้าใจว่ามีแต่ภูเขานะ บ้านคนมีเป็นหย่อมๆ ๔ หลัง ๕ หลังเขา
ทำไร่ข้าว ไม่พอกินเขาก็ไปเอาทางข้างล่าง พวกทำไร่นานาหาอะไรไปเปลี่ยนไปแลกกัน
มากิน เราไปหาอยู่อย่างนั้นเรื่อย เพราะฉะนั้นการผู้การคนกับเราจึงไม่มี ไม่ว่าผู้คน
หญิงชายใดไม่มีเรื่อยตลอดเลย การปฏิบัติรู้เห็นเข้าไปเท่าไรยิ่งแน่ๆ จิตยิ่งหนักแน่นๆ
พุ่งเข้าไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงสติปัญญาอัตโนมัติ ถึงขั้นละที่นี้ละ พอขั้นสติปัญญา
อัตโนมัติแล้วเป็นขั้นไม่อยู่ ขั้นที่จะพุ่งโดยถ่ายเดียว เป็นกับตายทะเลโดยถ่ายเดียว
เท่านั้น ขั้นนี้จะมารั้งไว้ไม่ได้เลย ขาดสะบั้นไปเลย

ขั้นเห็นภัยในกิเลสทั้งหลายวัฏจักรมาก เห็นคุณแห่งความหลุดพ้นทั้งหลายเท่า
เทียมกัน เพราะฉะนั้นความเพียรจึงเป็นอัตโนมัติ คำว่าที่จะเพียรพยายามไม่มี มีแต่รั้ง
เอาไว้ๆ คือมันเลยเถิดไม่ได้หลับได้นอน กลางคืนก็นอนไม่หลับ กลางวันยังนอนไม่
หลับอีกเพราะจิตมันทำงานเพื่อความพ้นทุกข์เป็นอัตโนมัติหมุนไปเรื่อย ๆ ทีนี้ละ
ภาคปฏิบัติเวลาเป็นขึ้นภายในใจมันชัดทุกอย่างๆ ทีนี้กระจายออกไปๆ ความรู้ต่อ
ธรรมล้วนๆ เอ้าๆ นี้พุ่งไปนี้ ทีนี้ความรู้ที่ส่องพาททางคืออะไร เหมือนเราเดินจะไปอุดร
สิงสองพาททางที่เราจะต้องเห็นตามสายทางนี้มันก็มีติดกันไป ช่างนี้เห็นอันนั้นๆ เห็น
ต้นไม้เห็นอะไร เห็นบ้านผู้บ้านคนเห็นท้องไร่ท้องนาเห็นไปเรื่อยตามสายทาง ส่วนจิต
อันหนึ่งมันก็พุ่งต่ออุดรๆ

พอไปถึงอุดรฯ สิ่งที่พาดพิงมันก็เห็นไปพร้อมๆ กัน ไม่ว่าจะบาปบุญนรกสวรรค์ นี้
ละที่นี้ละมันพาดพิงไปเรื่องนรกเรื่องสวรรค์ มันจะรู้ของมันไปเรื่อย ๆ รู้ตรงไหนหาย
สงสัย ไม่ใช่รู้แบบลุ่มๆ คลำๆ ดังที่เราทั้งหลายรู้ ที่เรียนจำมาอย่าเข้าใจว่าจะหายสงสัย
เรื่องบาป บุญ นรก สวรรค์ นิพพานนะ ไม่ได้หายสงสัย นั่นเวลาออกปฏิบัติ ที่หาย
สงสัยก็เพราะมันเห็นจริงๆ นี่จะว่าไง เมื่อเจอแล้วอ้อๆ เรื่อย พุงๆ ใส่จุดใหญ่ จุดเล็ก ๆ
เหล่านั้นๆ กระจายออกไปๆ รู้ไปตามๆ กันหมด นี่ละท่านเห็นอย่างนั้นแล้วท่านจะไป
เชื่อใคร คนสามแดนโลกธาตุไม่มีใครรู้อย่างนั้นท่านรู้คนเดียว

เช่นอย่างมองเห็นนี้ ใครจะปฏิเสธได้ว่าอันนี้คืออะไร มันเห็นอยู่ที่นี่ เชื่อ
ความเห็นของเจ้าของ มีสองอันนี้จะว่าอะไร ว่าสองว่าสามก็เห็นอยู่ที่นี่ เวลามัน
ประจักษ์ในใจจากภาคปฏิบัติแล้วเป็นแบบเดียวกัน มันเห็นพวกเปรตพวกผีพวก

อะไรๆ ที่ท่านแสดงไว้ในคัมภีร์เข้ามาจ้าๆ ในหัวใจ หมอบเลยที่นี้ หมอบรับ พระพุทธเจ้า ยอมเชื่อเมื่อเห็นอันนี้แล้ว เราเพียงตัวเท่าหนุมันเห็นอย่างนี้ๆ แล้ว พระพุทธเจ้าเล่า นั้น ท่านสอนไว้หมดแล้วยอมหมอบกราบราบ นีละภาคปฏิบัติไม่ได้ เหมือนภาคปริยัตินะ ผิดกันมากทีเดียว เวลารู้ตรงไหนแม่นยำๆ หายสงสัยๆ จนกระทั่งทะเล ผิงลงไปเลยถึงวิมุตติหลุดพ้นแล้วจ้าไปหมดเลย

แล้วสงสัยอะไร แน่ๆ ก็เราเป็นผู้รู้ผู้เห็นเอง ใจเป็นนักรู้ เวลาเปิดออกหมดแล้ว มันก็รู้ของมันเต็มสัดเต็มส่วน แต่สำหรับใจที่บริสุทธิ์ได้รู้ได้เห็นสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนโลกนะ โลกที่เรียนมามากน้อยรู้ได้มากน้อยเพียงไร มันมีทิวมนะมีความทะนงตนแทรกเข้าไปๆ ลำคัญว่าตนเรียนรู้ได้ชั้นนั้นชั้นนี้ไป แล้วก็ทะนงตัวเยอหยิ่งจองหอง แล้วก็แฉลบเข้าไปทาคความชั่ว อาศัยชื่อเสียงนี่ละให้ทำความชั่วได้อย่างลึกลับ เพราะฉะนั้นผู้ที่เรียนมาสูงๆ ถ้าไม่มีธรรมในใจไม่พ้นที่จะเป็นยักษ์เป็นผีกินบ้านกินเมืองว่าให้มันชดๆ อย่างนี้เลย

อย่างที่เราเคยพูดวงราชการ วงราชการวงไหนก็ตามมียักษ์มีผีกินอยู่ในนั้น กินตับกินปอดประชาชนราษฎร เงินเดือนเขาให้นี่เป็นความบริสุทธิ์ แต่เงินดินนั้นซิ มันอยู่ใต้ดินๆ ใต้โต๊ะเหนือโต๊ะ กินตลอดๆ นีละพวกยักษ์พวกผีมันกิน นีคือไม่มีธรรม เรียนสูงเท่าไรยังกินลึกลิ้นแลบนะ กินทุกสิ่งทุกอย่าง ที่นี้ถ้าธรรมเข้าไปแล้วกินไม่ลงนะ ยกตัวอย่าง เอาเราเป็นเกณฑ์เลย เราช่วยชาติมาได้ ๖-๗ ปีนี้แล้ว บาทหนึ่งเราไม่เคยแตะฟิงซิ

คือหัวใจอันนี้พูดให้ชัดเจนว่ามันบริสุทธิ์เต็มส่วน อะโรมลทินจะเข้ามาแยบเข้ามาผ่านไม่ได้มันปิดของมันเลย ปิดโดยหลักธรรมชาติ ที่นี้ความทุจริตต่อพี่น้องทั้งหลายที่เงินได้มามากน้อยนี้ เราจะหยิบไปใช้ยังไงๆ ก็ได้ เพราะเราเป็นผู้รับผิดชอบ ทำไม่ลงนะ จะต้องเป็นไปตามความมุ่งหมายนี้โดยถ่ายเดียว เขามุ่งหมายว่ายังไงเราก็มุ่งหมายว่าอย่างนั้น การแสดงออกก็แสดงออกอย่างนั้น ที่นี้จ่ายไปทางไหนมากน้อยๆ เป็นไปด้วยเหตุด้วยผลล้วนๆ ไปเลย นีละเราจึงเชื่อเรื่องธรรม ถ้างได้บริสุทธิ์แล้ว ตั้งแต่มีธรรมขึ้นไปเรื่อยๆ มันก็ตีไปเรื่อยๆ

พอถึงขั้นบริสุทธิ์แล้วทำความชั่วไม่ลง ความมัวหมองไม่มี แยบหนึ่งก็ไม่มี ความมัวหมอง มันปิดของมันเองปิดเอง จะเอาอันนี้อย่างที่ว่าที่ลับที่แจ้ง หัวใจไม่มีที่ลับที่แจ้ง ควรไม่ควรหัวใจรู้ทันทีๆ ไม่ว่าจะกลางคืนกลางวัน ผิดถูกชั่วดีรู้ทันทีๆ เลย นตฺถิ โลเก รโห นาม ที่ลับไม่มีในโลก มันอยู่ที่ใจ ใจเป็นผู้ชัดเจนเป็นนักรู้รู้ไปหมด นีละที่มาช่วยพี่น้องทั้งหลาย เราจึงพูดได้เต็มปาก ทองคำมีเท่าไรเข้าหมด ส่วนพวกดอลลาร์เงินสดก็เหมือนกัน แบบเดียวกันออกช่วยโลกมาตลอดเวลา สำหรับเราเองเลยกลายเป็น

ทุกตะเข้ใจ ทั้ง ๆ ที่โลกนี้เขาสำคัญมั่นหมายกันทั่วโลกนั่นแหละ ว่าหลวงตาบ้วนนี่คือ เศรษฐีเงิน เป็นมหาเศรษฐีเงินเพราะคนเคารพนับถือมากเขามาให้ แทนที่จะเป็น เศรษฐีเงิน มันกลายเป็นทุกตะเข้ใจ ดิดหนี่กมี นั่นเห็นไหม ก็คือไม่เก็บ ความเมตตา สงสารมีกำลังมากกว่าเกินกว่าที่เราจะมาเก็บ การเก็บนี้ไม่มีค่า การให้มีค่ามากกว่า จึงมี แต่ให้ ๆ อย่างนั้นเรื่อยไป

นี่ละธรรมถ้ามีอยู่ภายในใจมากน้อย ความดีงามจะมีติด ๆ ไปเลย ถ้าบริสุทธิ์ เต็มที่แล้วเรียกว่ามลทินไม่มีเลย นี่เราพูดให้ชัด ๆ เงินที่พี่น้องทั้งหลายมาบริจาคทุกสัปดาห์ ส่วนเราบอกแม้บาทเดียวเราไม่เคยแตะ ออกเต็มทีเดียวเหตุด้วยผลทุกอย่างเลย นี่ ละธรรมเป็นอย่างนั้น คือเจ้าของรู้อยู่ในเจ้าของจะทำลงได้อย่างไร อันนี้ผิด ธรรมชาตินี้ถูก ล้วน ๆ บริสุทธิ์ล้วน ๆ อันนี้ผิดนั้นมัวหมองแล้ว มันปิดของมันเอง ไม่ต้องมีใครมาบอก ปิดเอง ๆ จะมีแต่ความถูกต้องดีงามเรื่อยพาดำเนิน นี่ละเรื่องธรรม

เราพูดที่แรกเรื่องความจำ เรียนความจำ เรียนไปที่ไหนเรื่องบาป บุญ นรก สวรรค์ไม่หายสงสัย แต่พอภาคปฏิบัติได้รู้ขึ้นมา ๆ นี้ ลบออก ๆ ที่เคยสงสัยที่ไหน หายไป ๆ เราเจอเอง ๆ ความแน่ใจก็มีขึ้นมาเรื่อย ๆ นั่นแหละที่ว่าผลที่เกิดจากปฏิบัตินี้ เป็นที่แน่ใจ ไม่ได้ลุ่ม ๆ คลำ ๆ เหมือนภาคปริยัติ ที่นำธรรมมาสอนโลกเวลานี้ ภาค ปริยัติเราก็เรียนมา แต่รู้สึกว่าจะไม่ค่อยไปสนใจนะ เอาเจ้าของเทียบเจ้าของภาคปริยัติ แต่ก่อนที่ธรรมนี้ยังไม่มีภายในใจ การปฏิบัติของเรายังไม่เกิดผลเท่าที่ควรก็อาศัย ปริยัติเทศน์กินข้าวต้มขนมเขาไป คือเทศน์เวลาจำเป็นนะไม่ใช่เป็นนักเทศน์

คือไปอยู่ในป่าในเขาหากมีเงินได้นั้นแหละ ไปพักข้างบ้านเขาเขามีงานในวัด เขาก็ต้องนิมนต์เราไปเทศน์ บอกว่าเทศน์ไม่เป็น มหานี้ฆ่าเจ้าของนะ บอกว่าเทศน์ไม่เป็น โอ้ย เป็นถึงขั้นมหาอย่าพูดเลย แน่เขาไม่เชื่อนะ ต้องไปเทศน์ให้เขา เอาความจำนั้นละ เอมทานั้นละไปเทศน์ เอาข้าวต้มขนมกินในนั้นแล้วจากนั้นโละหมด คือเทศน์ในที่ ต่าง ๆ เขาถวายของมากน้อยไม่เคยสนใจ โละให้วัดนั้นหมด ไปเลย ๆ อย่างนี้ เงินก็ เหมือนกันนะปัจจัยนี้ไม่เอาทั้งนั้น โละหมด ๆ อย่างนี้ตลอดเวลาเราออกภาคปฏิบัติ การเทศน์ว่าการนาน ๆ จะมี ตามความจำเป็นของเขามีได้ เทศน์แล้วโละเลย มอบ เรา ไม่เคยสนใจกับเงินกับทองอะไรเลย

เป็นเวลา ๙ ปีที่ว่าตกรกทั้งเป็นนะ ทุกข์มากที่สุด มาจนกระทั่งถึง ๙ ปีเต็ม แล้วเรื่องราวทั้งหลายจึงลดฮวบลงหมดเลย ข้อสงสัยมากน้อยลงด้วยกันหมดไม่มีอะไร เหลือ เหลือแต่ความจริงสว่างแจ่มอยู่ในจิตใจเท่านั้น ที่นี้การเทศนาสอนโลกจึงไม่เคยคิดว่าสูงว่าต่ำอะไร ธรรมเหนือกว่าหมดแล้ว ออกไปเทศน์ที่ไหนว่าสังคมนี่เป็น สังคมชั้นสูงชั้นนั้นชั้นนี้ไม่มี ธรรมนี้เหนือหมดแล้วเหนือทุกสิ่ง เทศน์ไปตามหลักความ

จริง ผิดบอกว่าผิด ถูกบอกว่าถูกไปเรื่อย ๆ อย่างนั้น จึงเรียกว่าธรรม ถ้ามีอ้อมอ้อม ๆ ไม่ใช่ธรรม ใจไม่ได้ธรรมต้องตรงไปตรงมา อย่างที่เขาว่าเทศน์หยาบเทศน์โลนเทศน์ ดูด่าว่ากล่าว เป็นเรื่องของเขา เรื่องของธรรมเป็นเรื่องของธรรม เอาธรรมเป็นประมาณ ไม่เอาโลกเป็นประมาณ ถึงเทศน์ไปอย่างนั้น

ให้พี่น้องทั้งหลายปฏิบัตินะ ธรรมที่เกิดขึ้นจากภาคปฏิบัติคือจิตตภาวนานี้ สำคัญมากนะ ปลดเปลื้องได้ทุกอย่าง ความสงสัยสนเท่ห์อะไรลบได้หมด คือธรรม ภาคปฏิบัติหายสงสัย ถ้ามีแต่เรียนเฉย ๆ ไม่หาย เรียนเท่าไรยิ่งสั่งสมทิฐิมานะเยอหยิ่ง จองหองมากขึ้น ๆ นี่ก็เลสเข้าแทรกธรรม ที่ว่าเรียนได้มากเท่าไร ก็เลยกลายเป็นเหมือน โลกเขาเรียนมา ได้ชั้นนั้นชั้นนี้ ทิฐิมานะความเยอหยิ่งจองหองแทรกมาด้วย ๆ ทางด้าน ธรรมะก็เหมือนกันแบบเดียวกัน ถ้าไม่มีใจมุ่งปฏิบัติ ถ้ามีใจมุ่งปฏิบัติแล้วเรียนด้วย ปฏิบัติไปด้วยแล้วไม่เป็น จะเป็นธรรมไปเรื่อย ๆ พวกกันเข้าใจนะ

เรื่องความอัศจรรย์ทั้งหลายจะเกิดขึ้นที่ใจของนักภาวนา เราจะได้เห็น พระพุทธเจ้าประจักษ์ใจของเรา เวลาธรรมเกิดขึ้นมากน้อย จะได้เห็นเป็นลำดับ จนกระทั่งจำหมดหายสงสัยในพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เอาละวันนี้เทศน์เพียงเท่านั้นพอ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz